

จับทิศทางการสื่อสารเรื่องการเรียนรู้สำหรับเด็กศตวรรษ ที่ 21 ในโลกออนไลน์

นิธิตา แสงสิงแก้ว¹

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาการสื่อสารเรื่องการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในมิติ การพัฒนาเด็กเล็กและสื่อออนไลน์ โดยสนใจว่า วิธีคิดเรื่องการเรียนรู้สำหรับ ศตวรรษที่ 21 ได้เข้ามาประกบกับวิถีชีวิตของครอบครัวไทยชนชั้นกลางอย่างไร ผ่านความเข้าใจเรื่องสังคมสมัยใหม่ตามแนวคิดของ Anthony Giddens ผู้เขียน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจในสื่อเฟซบุ๊ก โดยเลือกเพจ 3 เพจของผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาซึ่งเป็นแพทย์หรือจิตแพทย์ที่ได้รับการยอมรับในฐานะ นักวิชาการที่เป็นผู้นำทางความคิดเรื่องการพัฒนาเด็ก เพื่อศึกษาว่าได้สื่อสารเนื้อหา เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กภายใต้กรอบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 อย่างไรบ้าง

ข้อค้นพบระบุว่า (1) ผู้เขียนให้ความสำคัญกับกระบวนการพัฒนาทักษะ การเรียนรู้และนวัตกรรม เช่น EF, Self Esteem มากกว่าสาระการเรียนรู้ที่เป็น เนื้อหาวิชาแกนเหมือนในอดีต (2) สื่อเฟซบุ๊กทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมร้อยโลก สร้างประสบการณ์ผ่านสื่อให้พ่อแม่ได้เห็นข้อมูลที่หลากหลายในปัญหาเดียวกัน แต่ในบริบทสังคมโลก และ (3) การสื่อสารประเด็นการพัฒนาเด็กในสื่อเฟซบุ๊ก เป็นทางเลือกสำหรับพ่อแม่ชนชั้นกลางในระบบทุนนิยม ที่ผสมผสานกันระหว่าง การสื่อสารภายในบุคคล (intrapersonal communication) การสื่อสารระหว่าง บุคคล (interpersonal communication) และการสื่อสารระหว่างกลุ่ม (group communication) เปิดโอกาสให้พ่อแม่ได้มีปฏิสัมพันธ์กันกับผู้เชี่ยวชาญและกับ กลุ่มเครือข่ายออนไลน์ โดยเฉพาะการสื่อสารภายในที่ข้อมูลจากเพจ ทำให้พ่อแม่

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์กลุ่มวิชาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เกิดกระบวนการสะท้อนย้อนคิดเพื่อออกแบบอัตลักษณ์ที่เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงลูกในบริบทศตวรรษที่ 21

ท้ายที่สุด บทความนี้ตั้งคำถามต่อผู้เชี่ยวชาญในฐานะผู้มีอำนาจในการกำหนดนิยามความรู้เรื่องเด็กในศตวรรษที่ 21 ว่า สิ่งที่ปรากฏอาจเป็นเพียงการนิยามการเรียนรู้อีกแบบหนึ่งในปัจจุบันที่กำลังรอการเปลี่ยนผ่านสู่ยุคสมัยหน้าที่อาจมีความจริงแบบใหม่ปรากฏขึ้นเพื่อต่อสู้ ต่อรอง หรือแม้แต่ต่อต้านสิ่งที่เรียกว่าเป็นชุดความรู้เรื่องการพัฒนาเด็กที่ยากจะปฏิเสธของคนยุคนี้

Abstract

This article explores how to communicate the topic of how students learn in the 21st Century in the context of child development and online media. It examines how rethinking concept of learning in the 21st Century relates to Thai lifestyles, particularly among the middle-class family by using Anthony Giddens's concept of modern society. The analysis includes the findings from 3 Facebook content pages, written by well-known psychiatrists. 3 experts serve as opinion leaders in the field of child development in Thailand. The analysis shows the way in which Thai experts suggest the rethinking process of learning for children in the changing environment.

The findings reveal as follows. (1) The experts pay high attention to life skill development for learning such as EF, Self Esteem more than core subjects as highlighted in the past. (2) Facebook shines its role as a bridge of the local-global experiences, widening parents' eyes to see similar concerns in the wider global context. (3) Communicating how students learn in the 21st Century is one life choice for middle-class parents in capitalism that combines knowledge of intrapersonal, interpersonal and group communication altogether. Facebook allows parents to develop

relationship with experts and their network online. Particularly, through the means of intrapersonal communication, content from the 3 pages ask parents to rethink their identities that will fit in the context of child learning in the 21st Century.

At the end, this article questions the role of experts as they are legitimated to define what is the required knowledge for the 21st Century learning environment. Set of knowledge gained from this article is an alternative to define how learning skills could be shaped for the children. It is possible that in the future, new realm of knowledge could be constructed to negotiate and resist whatever people of today's world call it the best practice for child development

คำสำคัญ: การเรียนรู้ เด็ก การพัฒนาเด็ก สื่อออนไลน์

บทนำ

บทความนี้เป็นบทความวิชาการที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาเด็กเล็ก และสื่อออนไลน์ โดยที่ผ่านมาชุดความรู้เรื่องการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้ถูกเผยแพร่โดยนักวิชาการทั่วโลกจำนวนมาก โดยเฉพาะการให้ข้อมูลใหม่ๆ สำหรับคนในแวดวงการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมเรื่องทักษะการเรียนรู้สำหรับเด็กในศตวรรษที่ 21 ที่สัมพันธ์กับแนวคิดแบบใหม่ในการเลี้ยงลูกและการใช้สื่อใหม่ที่ได้เข้ามามีส่วนสำคัญในกระบวนการพัฒนาเด็กเล็ก โดยมีพ่อแม่ หมอ และครูเป็นผู้สื่อสารหลัก ในบทความนี้ผู้เขียนสนใจว่า ภายใต้ระบบทุนนิยมในสังคมโลกาภิวัตน์ที่ทำงานอย่างเข้มข้นและส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนในปัจจุบัน ทั้งในเชิงโครงสร้าง รูปแบบความสัมพันธ์ และคุณลักษณะการสื่อสารนั้น วิธีคิดเรื่องการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 ได้เข้ามาประกบกับวิถีชีวิตของครอบครัวไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมชนชั้นกลางผ่านการสื่อสารออนไลน์อย่างไร ผ่านกรอบความเข้าใจเรื่องสังคมสมัยใหม่ของ Anthony Giddens (1996)